

บทความวิจัย

การใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L.
Model ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ภาษากับ
การสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร*

THE TEACHING METHODS, ACTIVE LEARNING MODELS (ACTIVE
LEARNING) P.I.L. MODEL IN TEACHING AND LEARNING THAI
LANGUAGE COURSE ON LANGUAGE AND COMMUNICATION OF 1ST
YEAR STUDENTS OF MAHAMAKUT
BUDDHIST UNIVERSITY YASOTHON BUDDHIST COLLEGE

พระมหานพรัตน์ ขนติธมโม

Phramaha Nopparat Khantidhammo

วิภาชน์ เทศธรรม

Wipat Thattham

พีรพงษ์ แสนสิง

Pirapong Saensing

พระครูธีรธรรมานุยุต

Phrakhruterathannayut

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

E-mail: lekpunnapong16@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา
ภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

*

Received 2 January 2022; Revised 20 April 2022; Accepted 20 May 2022

วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกรายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสาร 3) ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของของคณะศึกษาศาสตร์สาขาสาวิชาสอนภาษาไทย และ 4) นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกรายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสารของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาสาวิชาสอนภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 30 รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ภาษากับการสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 13.80$) ผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 27.06$) เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพัฒนาการโดยใช้ Independent Sample t-test พบว่ามีสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบบประเมินรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินความพึงพอใจเป็นแบบประเมินเพื่อให้นักศึกษาได้พิจารณาถึงระดับความรู้สึกระดับการปฏิบัติในการรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน และนักศึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน รวม 20 คน อภิปรายผลได้ดังนี้ 1) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\mu = 3.50$) 2) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) 3) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\mu = 3.62$) 4) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านพุทธิพิสัย มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.20$) 5) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านเจตพิสัย มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) และ 6) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.00$) ตามลำดับ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกมีในระดับปานกลาง ($\mu = 3.92$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนรู้

เชิงรุกมีความเหมาะสมในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านพุทธิพิสัย ด้านเจตพิสัย และด้านทักษะพิสัย เป็นต้น ซึ่งได้สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy) และรูปแบบการเรียนเชิงรุกมีความเหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียน

คำสำคัญ: วิธีการสอนรูปแบบการเรียนเชิงรุก, ภาษากับการสื่อสาร

Abstract

This research were aim to 1) compare the learning achievement of the Thai language course with communication. 1st year student of mahamakut buddhisti university yasothon buddist college by using teaching methods, proactive learning styles and traditional teaching-learning management styles. 2) to study the satisfaction of the first year students of mahamakut buddhist university yasothon buddhist college towards learning management by using teaching methods, proactive learning styles in Thai language course on language and communication. 3) to study the learning management model by using the teaching method, the proactive learning model that is suitable for the teaching and learning management of the faculty of education. department of teaching thai Language. and 4) to apply the learning management model by using the teaching method, the proactive learning model of the thai language course on language and communication of the faculty of education. teaching thai language to apply in teaching and learning management of the university. by using the research target group of 30 person.

The results showed that The mean of the learning achievement scores using the teaching method, the proactive learning model in teaching and learning management. Thai language course on language and communication

For first year students, the pre-study test result was mean ($\mu = 13.80$), and the post-study test result was mean ($\mu = 27.06$). When considering the comparison of development using the Independent Sample t-test, it was found that it was higher. before class statistically significant at the .05 level. The actual assessment model and satisfaction assessment form is an assessment for students to consider their level of feeling and performance in the proactive learning model. The researcher assigned 5 instructors in charge of the program and 15 students in the experimental group, totaling 20 people. The results were discussed as follows: 1) Proactive learning style in the curriculum. with a moderate mean ($\mu = 3.50$) 2) a content proactive learning style. They had a high level mean ($\mu = 4.12$). 3) a proactive learning style in teaching and learning management. with a moderate mean ($\mu = 3.62$) 4) an aggressive learning style in cognitive They had a high level mean ($\mu = 4.20$). They had a high level mean ($\mu = 4.12$) and 6) a skill-based proactive learning style. They had a high level mean ($\mu = 4.00$), respectively. The students' satisfaction towards the proactive learning style was moderate ($\mu = 3.92$), possibly because the proactive learning style was suitable for the curriculum, content, teaching and learning management. This is in line with Bloom's Taxonomy theory and the proactive learning model is appropriate. can be applied in learning.

Keywords: Teaching Methods of Aggressive Learning, Language and Communication

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพการงาน และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (child center) บนพื้นฐานแห่งความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4) ธรรมชาติของภาษาไทยเป็นเรื่องของทักษะ จะแยกเนื้อหาสาระของทักษะแต่ละชั้นปีโดยเด็ดขาดไม่ได้ จำเป็นจะต้องมีกระบวนการฝึกทักษะต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องกันไป เนื้อหา เช่น การอ่านและการเขียนสะกดคำ การอ่านจับใจความ การเลือกใช้คำให้ตรงตามความหมาย การเขียนแสดงความรู้สึก ความคิด ประสพการณ์ ความต้องการ จินตนาการ การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องสอนทุกชั้นปีในเรื่องของทักษะด้านภาษา และแต่ละชั้นปีจะมีเนื้อหาในการฝึกทักษะที่เพิ่มความซับซ้อนและยากมากขึ้น เช่น จำนวนคำเพิ่มมากขึ้น ประโยคที่ไวยากรณ์และซับซ้อนขึ้น เรื่องที่นำมาอ่านยาวขึ้น (กรมวิชาการ, 2544) การสอนภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องฝึกทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ทั้งการรับเข้ามาคือ การอ่านและการฟัง กับทักษะการถ่ายทอดออกไปคือการพูด และการเขียน ส่วนประเด็นในด้านการเขียน ถือเป็นทักษะที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และถือว่าเป็นทักษะถ่ายทอดที่สำคัญต่อการสื่อสารอย่างยิ่ง

การเรียนการสอนเชิงรุก (active learning) ที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียนเป็น “active learner” มากกว่าที่จะเป็น “passive learner” และเมื่อพิจารณาจากการศึกษางานวิจัยของ Sweller (2006) พบว่า การเรียนการสอนเชิงรุก (active learning) ได้มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในด้านการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจ และการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันส่งเสริมให้ผู้เรียนตื่นตัวต่อการเรียนรู้ การกระตือรือร้นในด้านการรู้คิดมากกว่า กระบวนการจัดการด้านเรียนการสอนเชิงรุกจึงเป็นการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในประเด็นทางการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูง ผู้เรียนจะมีความพึงพอใจใน

รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมลงมือกระทำมากกว่าการเรียนที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายนั่งรับความรู้เพียงอย่างเดียว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในทศน์ที่สอนได้ถูกต้องและลึกซึ้ง เกิดความคงทนและถาวร ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนเชิงรุกเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งซึ่งมีเทคนิควิธีการที่หลากหลายซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็น “active learner” โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนมากกว่าจะเป็นผู้บรรยายหรือสอนเองทั้งหมด ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้แลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความรู้ด้วยตัวเองถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนต้องมี ซึ่งตอบสนองต่อทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการ พัฒนาวิสัยทัศน์ การเรียนรู้โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการพิเศษและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนเชิงรุก เรื่อง ภาษากับการสื่อสารเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ผู้วิจัยจึงวางแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษากับการสื่อสารโดยเป็นรูปแบบการสอนเชิงรุก ตามแนวทาง P.I.L. Model ซึ่งก็คือลำดับขั้นเป้าหมายของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มจากขั้นที่ 1 คือ P (plan) เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ช่วงแรกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวางแผนขั้นที่ 2 คือ I (integration) เพื่อให้ผู้เรียนสานต่อจาก P (plan) วางแผนแล้วนำเอากระบวนการวางแผนดังกล่าวมาใช้ในการบูรณาการความรู้ของสหวิทยาการในการจัดการเรียนรู้ขั้นที่ 3 คือ L (life skills) เมื่อผู้เรียนสามารถวางแผนได้แล้วบูรณาการสหวิทยาการได้แล้วผู้เรียนจะต้องสามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้ความรู้และช่วยเหลือบุคคลในชุมชนได้นั้นคือผู้เรียนจะต้องมีทักษะชีวิตเพื่อให้สอดคล้องและเพื่อให้ไปสู่เป้าหมายนั้นคือ P.I.L. Model ซึ่งผู้วิจัยมีความ คาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ พร้อมกับเรียนรู้อย่างสนุกสนาน เรียนรู้ร่วมกัน เป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยน

ความรู้ช่วยกันภายในกลุ่มของนักเรียนและเกิดความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษากับการสื่อสาร นำความรู้สามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วางแผน (plan) บูรณาการความรู้ (integration) สู่ทักษะชีวิต (life skills) ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษากับการสื่อสาร และช่วยให้นักเรียนมีคุณสมบัติแห่งบุคคลในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model กับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model รายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสาร
3. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
4. เพื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model รายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสารของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายและการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ศึกษาในการศึกษาเป็นพระนักศึกษา/นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 15 รูป/คน และกำลังศึกษาอยู่ในสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง จำนวนทั้งหมด 15 รูป/คน รวมทั้งสิ้น 30 รูป/คน ซึ่งรายวิชานี้ได้จัดให้นักศึกษาได้เรียนรวมกันทุกสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะเป็นวิชาพื้นฐาน

แผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองกลุ่มเดียววัดก่อน-หลัง การทดลอง (one-group pretest-posttest design) ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แบบแผนการทดลอง

		T ₁	X	T ₂
X	คือ	การสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบเชิงรุก		
T ₁	คือ	แบบทดสอบก่อนเรียน ทำการทดสอบก่อนที่จะใช้ชุดการสอนแบบเชิงรุก		
T ₂	คือ	แบบทดสอบหลังเรียน ทำการทดสอบหลังจากที่ใช้ชุดการสอนแบบเชิงรุก		

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยชุดเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ภาษากับการสื่อสาร และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ภาษากับการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model

(1) แบบการประเมินการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model โดยใช้เอกสารชุดที่ 1 แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

(2) แบบการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย โดยใช้เอกสารชุดที่ 2 แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)

2. ขั้นตอนระเบียบวิธีวิทยาการศึกษา

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model

(1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสาร (ก่อนเรียน) โดยใช้เอกสารชุดที่ 3 แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (สำหรับนักศึกษา)

(2) แบบวัดความสนใจในการเรียน (ขณะเรียน) โดยใช้เอกสารชุดที่ 5 แบบประเมินทักษะด้านการเรียนรู้ (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)

(3) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรายบุคคล (ขณะเรียน) โดยใช้เอกสารชุดที่ 2 แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนเชิงรุก (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)

(4) แบบบันทึกการตรวจงาน (ขณะเรียน) เอกสารชุดที่ 4 แบบบันทึกการตรวจงาน การศึกษาด้านเรียนการสอน (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)

(5) ใบงาน (ขณะเรียน) เอกสารชุดที่ 4 แบบบันทึกการตรวจงานการศึกษาด้านเรียน การสอน (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)

(6) แบบประเมินทักษะกระบวนการด้านการเรียนการสอน โดยใช้เอกสารชุดที่ 2 แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนเชิงรุก (ขณะเรียน) (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)

(7) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสาร (หลังเรียน) โดยใช้เอกสารชุดที่ 3 แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนเชิงรุก (สำหรับนักศึกษา)

กระบวนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. การสร้างชุดการสอน

การสร้างชุดการสอน ผู้วิจัยได้สร้างเอกสารประกอบการสอนรายวิชา ภาษากับการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ใน 8 บทเรียน ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสาร

บทที่ 2 ภาษาและวิวัฒนาการของการสื่อสาร

บทที่ 3 ทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด

บทที่ 4 ทักษะการสื่อสาร อ่าน เขียน

บทที่ 5 การพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร

บทที่ 6 เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

บทที่ 7 การจัดการเรียนการสอนร่วมสมัย

บทที่ 8 วิฤตภาษาไทยในศตวรรษที่ 21

2. การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสาร ที่สร้างขึ้นไปนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (specialist) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) ของเครื่องมือ

การวิจัยทั้งข้อคำถามเชิงปริมาณและแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน และได้มีผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยคือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ จำนวน 5 ท่าน

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม

2.3 หลังจากที่ได้ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมแบบสอบถามการวิจัยตามคำแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

2.4 หลังจากที่ได้แบบสอบถามการวิจัยที่มีความสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ จำนวน 30 ชุด ทั้งนี้ เพราะวิทยาลัยดังกล่าวมีบริบททางการศึกษาและบริบททางกายภาพที่ใกล้เคียงกัน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) ของแบบสอบถามก่อนลงพื้นที่จริง

2.5 นำแบบสอบถาม (จำนวน 30 ชุด มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (package software) แล้วไปนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอนุมัติก่อนแจกแบบสอบถามจริง

2.6 นำแบบสอบถาม ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน แล้วไปลงพื้นที่เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามระเบียบวิธีวิจัยต่อไป

วิธีดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนทั้ง 30 รูป/คน ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ

2) ดำเนินการสอน ผู้วิจัยทำการสอนด้วยโดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model

3) เมื่อเสร็จสิ้นการสอนตามกำหนดแล้ว ทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารหลังเรียนพร้อมกัน

4) วิเคราะห์ผลการสอบทั้ง 2 ครั้ง (ก่อนเรียน-หลังเรียน)

5) การอภิปรายผลแบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

- 6) การอภิปรายผลแบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนเชิงรุก (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)
- 7) การอภิปรายผลแบบประเมินรูปแบบการเรียนเชิงรุก (สำหรับนักศึกษา)
- 8) การอภิปรายผลแบบบันทึกการตรวจงานการศึกษาด้านเรียนการสอน (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)
- 9) การอภิปรายผลแบบประเมินทักษะด้านการเรียนรู้ (สำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย)
- 10) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ t-test for independent sample

ผลการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่ใช้ศึกษาในการศึกษาเป็นพระนักศึกษา/นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 15 รูป/คน และกำลังศึกษาอยู่ในสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง จำนวนทั้งหมด 15 รูป/คน รวมทั้งสิ้น 30 รูป/คน ซึ่งรายวิชานี้ได้จัดให้นักศึกษาได้เรียนรวมกันทุกสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะเป็นวิชาพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยดำเนินการตามแบบแผนการทดลองกลุ่มเดียว วัดก่อนเรียน-วัดหลังเรียน งานวิจัยนี้มีการทดลอง (one-group pretest-posttest design) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนเชิงรุก (active learning) P.I.L. Model กับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนเชิงรุก (active learning) P.I.L. Model ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ภาษากับการสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 13.80$) ผลการทดสอบหลังเรียนมี

ค่าเฉลี่ย ($\mu = 27.06$) เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพัฒนาการโดยใช้ independent sample t-test พบว่ามีสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model รายวิชาภาษาไทยเรื่อง ภาษากับการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินความพึงพอใจเป็นแบบประเมินเพื่อให้นักศึกษาได้พิจารณาถึงระดับความรู้สึกและระดับการปฏิบัติในการรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร โดยผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 รูป/คน และนักศึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน รวม 20 รูป/คน อภิปรายผลได้ดังนี้ (1) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\mu = 3.50$) (2) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) (3) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\mu = 3.62$) (4) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านพุทธิพิสัย มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.20$) (5) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านเจตพิสัย มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) และ (6) รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.00$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของของคณะศึกษาศาสตร์ศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสร้างและการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือเอกสารชุดที่ 1 แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสร้างขึ้นโดยคณะผู้วิจัยเองภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะใช้ดุลยพินิจพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่า (1) ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกและการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับ

นักศึกษา มีค่าค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นที่ระดับ .851 (2) ความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกและการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา มีค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นที่ระดับ .786 (3) ความเหมาะสมของการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงแบบเชิงรุก มีค่าค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นที่ระดับ .804 (4) ความเป็นไปได้ของการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงแบบเชิงรุก มีค่าค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นที่ระดับ .889 ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นของคำถามแต่ละประเด็นและได้ค่าแห่งความเชื่อมั่นรวมอยู่ระหว่าง 0.7–1.00 นอกจากนี้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นยังได้ผ่านการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว จึงได้สรุปว่าแบบสอบถามที่ได้สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 เพื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ภาษากับการสื่อสารของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย เพื่อตอบโจทย์การวิจัยข้อที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อบกพร่องของชุดเอกสารประกอบการสอนเชิงรุก
- 2) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงชุดเอกสารประกอบการสอนเชิงรุกให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น
- 3) ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยและจัดทำเป็นรูปเล่ม
- 4) ผู้วิจัยได้รายงานผลการวิจัยต่อสถาบันวิจัยญาณสังวรซึ่งเป็นผู้ให้ทุนการวิจัย
- 5) ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่
- 6) ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปี

การศึกษาต่อไป

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning)

P.I.L. Model กับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนเชิงรุก (active learning) P.I.L. Model ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ภาษากับการสื่อสาร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 13.80$) ผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 27.06$) เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพัฒนาการโดยใช้ independent sample t-test พบว่า มีสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนที่มีประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย (1) ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนเชิงรุกและการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา (2) ความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนเชิงรุกและการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา (3) ความเหมาะสมของการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงแบบเชิงรุก และ (4) ความเป็นไปได้ของการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงแบบเชิงรุก เป็นต้น ทั้งนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน หรือการตัดสินผลการเรียน เพราะเป็นการวัดระดับความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลหลังจากที่ได้รับการฝึกฝนโดยอาศัยเครื่องมือประเภทแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นิยมมากที่สุด การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของ Bloom (1956) ถือว่าสิ่งใดก็ตามที่มีปริมาณอยู่จริงสิ่งนั้นสามารถวัดได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้ ทักษะและเจตคติของนักเรียน และระดับความรู้ความสามารถตามแนวคิดของ Bloom มี 6 ระดับ ดังนี้

1) ความจำ คือ สามารถจำเรื่องต่าง ๆ ได้ เช่น คำจำกัดความสูตรต่าง ๆ วิธีการ เช่น นักเรียนสามารถบอกชื่อสารอาหาร 5 ชนิดได้ นักเรียนสามารถบอกชื่อธาตุที่เป็นองค์ประกอบของโปรตีนได้ครบถ้วน

2) ความเข้าใจ คือ สามารถแปลความ ขยายความและสรุปใจความสำคัญได้

3) การนำไปใช้ คือ สามารถนำความรู้ ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี ฯลฯ ไปใช้ในสภาพการณ์ที่ต่างออกไปได้

4) การวิเคราะห์ คือ สามารถแยกแยะข้อมูลและปัญหาต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เช่น วิเคราะห์องค์ประกอบ ความสัมพันธ์ หลักการดำเนินการ

5) การสังเคราะห์ คือ สามารถนำองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกันเป็นหมวดหมู่อย่างมีความหมาย

6) การประเมินค่า คือ สามารถพิจารณาและตัดสินจากข้อมูล คุณค่าของหลักการโดยใช้มาตรการที่ผู้อื่นกำหนดไว้หรือตัวเองกำหนดขึ้น

และสอดคล้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดเป็นหลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน กล่าวคือหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย หรือเป็นกรอบทิศทางการกำหนดเนื้อหา ทักษะหรือกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถบรรลุมาตรฐานที่กำหนด โดยมีกรอบแนวคิดที่สำคัญคือเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ซึ่งองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1) Learn to know หมายถึง การเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างอันจะเป็นประโยชน์ต่อไป ได้แก่ การแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ต้องการ ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ และรวมทั้งการสร้างความรู้ขึ้นใหม่

2) Learn to do หมายถึง การลงมือทำหรือการประกอบอาชีพจากความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามารวมทั้งเพื่อประกอบอาชีพในการสร้างประโยชน์ให้สังคม

3) Learn to be หมายถึง การรู้จักตัวเองอย่างถ่องแท้ เป็นตัวของตัวเองและพัฒนาศักยภาพให้เต็มศักยภาพ หรือพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพราะทุกคนยังสามารถที่จะดึงเอาความรู้ความสามารถออกมาใช้ประโยชน์ได้อีกถ้าได้รับการส่งเสริมกระตุ้นเพียงพอ

4) Learn to live together หมายถึง การดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งในการดำเนินชีวิตในชีวิตครอบครัวและชีวิตการทำงาน

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ได้กำหนดคุณธรรม ทักษะและความรู้ที่จำเป็นบนฐานค่านิยมร่วม สู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้ คือ การจัดการศึกษาจะต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็น

คุณลักษณะของผู้เรียนอันเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษา การจัดการเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงการอุดมศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญาและวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้เป็นอัตลักษณ์ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความถนัดของผู้เรียน สอดคล้องกับ ขวัญดาว แจ่มแจ้ง (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนรายวิชาเคมีอินทรีย์และปฏิบัติการ 2” โดยในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตลอดรายวิชาเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทีมเป็นฐาน ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ วิเคราะห์ สรุปความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มแล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน รวมทั้งจัดการเรียนการสอนแบบใช้งานวิจัยเป็นฐานเน้นการปฏิบัติการโดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำ พบว่า ผลการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนจำแนกตามรายการประเมิน โดยผู้เรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน ส่วนการประเมินโดยผู้สอนจำแนกตามรายการประเมิน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม รองลงมาคือผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในเชิงบวก รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนสามารถนำผลงานไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอื่นได้ สอดคล้องกับ อรุณรสมิ์ บำรุงจิตร (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการทฤษฎีการสร้างความรู้ และแนวคิดการเชื่อมโยงนิยม เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ผลการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการทฤษฎีการสร้างความรู้ และแนวคิดการเชื่อมโยงนิยม มีองค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและเหตุผล (2) ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน (3) หลักการของยุทธศาสตร์ (4) จุดมุ่งหมายของยุทธศาสตร์ และ (5) การจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารสนเทศ และความรับผิดชอบต่อสังคม หลังทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ไพศาล แผลงทับทอง (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบอุปนัยและนิรนัยที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผล และความสามารถในการสื่อสารด้านการ

เขียนทางคณิตศาสตร์เรื่องทฤษฎีจำนวนเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องทฤษฎีจำนวนเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัย ยังสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ความสามารถในการสื่อสารด้านการเขียนทางคณิตศาสตร์ เรื่องทฤษฎีจำนวนเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ พัชรีย์ สร้อยสกุล (2559) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก” พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มากที่สุด โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยดังนี้ ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model รายวิชาภาษาไทยเรื่อง ภาษากับการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจและความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.92$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกมีความเหมาะสมในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านพุทธิพิสัย ด้านเจตพิสัย และด้านทักษะพิสัย เป็นต้น ซึ่งได้สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy) ได้แบ่งการเรียนรู้เป็น 6 ระดับ ดังนี้

- 1) ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge) ซึ่งเป็นระดับล่างสุด
- 2) ความเข้าใจ (comprehend)
- 3) การประยุกต์ (application)

- 4) การวิเคราะห์ (analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้
  - 5) การสังเคราะห์ (synthesis) สามารถนำส่วนต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิมแล้วเน้นโครงสร้างใหม่
  - 6) การประเมินค่า (evaluation) วัดได้และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิดประกอบ การตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด
- สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne)
- 1) การจูงใจ (motivation phase) การคาดหวังของผู้เรียน/นักเรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้
  - 2) การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ
  - 3) การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (acquisition Phase) เพื่อให้เกิดระบบความจำในระยะสั้นและระยะยาว
  - 4) ความสามารถในการจำ (retention phase)
  - 5) ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (recall phase)
  - 6) การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (generalization phase)
  - 7) การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (performance phase)
  - 8) การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (feedback phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของของคณะศึกษาศาสตร์ศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสร้างและการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ แบบประเมินรูปแบบรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพ เช่น (1) ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกและการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .851 (2) ความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกและการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา มีเชื่อมั่นที่ระดับ .786 (3) ความเหมาะสมของการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงแบบเชิงรุก มีค่าค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นที่ระดับ .804 และ (4) ความเป็นไปได้ของการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงแบบเชิงรุก มีค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่นที่ระดับ .889 เป็นต้น ทั้งนี้ได้สอดคล้อง

กับ ประภาพันท์ บุญยัง (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD” ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทำงานด้านวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้และศึกษาเจตคติต่อการทำงาน วิทยาศาสตร์หลังเรียน กลุ่มที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านพระแก้ว ตำบลพระแก้ว อำเภอสังขละ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 ใช้เวลาในการทดลอง 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบวัดทักษะกระบวนการทำงานทาง วิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า

1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ การเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ 87.78/86.67

2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการ ศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ .01 และนักเรียนมีเจตคติทางการ ทำงานด้านวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับ พาวา พงษ์พันธุ์ (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2” ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ดังแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ของดินส์ (Dienes) 2) หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้วัตถุประสงค์ของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการจัดการ เรียนรู้และการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดการ เรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าความเหมาะสม (IOC) ตามเกณฑ์ที่ กำหนด 3) ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเชื่อมโยง ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยง ทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมี ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่า เกณฑ์ 80% อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่า ก่อน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ 80% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ จิตรลดา คันธะวงศ์ (2559) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่อง “จำนวนเชิงซ้อน” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่” จำนวน 45 คน ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องจำนวนเชิงซ้อนของ นักเรียนควรเริ่มจากการให้นักเรียนตระหนักถึงความรู้เดิมและเชื่อมโยงสู่เนื้อหาใหม่จากนั้นให้ นักเรียนมองความเชื่อมโยงของแต่ละเนื้อหาของจำนวนเชิงซ้อนแสดงแทนในหลายรูปแบบ และให้นักเรียนได้ทำโจทย์ปัญหาที่จากง่ายไปสู่โจทย์ที่มีความซับซ้อนขึ้น ทำให้นักเรียน สามารถแก้ปัญหาได้ และก็พบว่า เมื่อนักเรียนใช้การแสดงแทนหลากหลายรูปแบบในการทำ ความเข้าใจปัญหา นำไปใช้ในการแก้ปัญหาและตรวจคำตอบได้ทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหา เรื่องจำนวนเชิงซ้อนได้ดีขึ้น ซึ่งผลจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา พบว่า มีนักเรียน ร้อยละ 64.44 ของนักเรียนทั้งหมดที่สามารถผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของ คะแนนเต็ม

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 เพื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอน รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) P.I.L. Model รายวิชาภาษาไทยเรื่องภาษากับการ สื่อสารของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอนของมหาวิทยาลัย เพื่อตอบโจทย์การวิจัยข้อที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ คือ การรวบรวม ข้อบกพร่องของชุดเอกสารประกอบการสอนเชิงรุก, การปรับปรุงชุดเอกสารประกอบการสอน เชิงรุกให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น, สรุปผลการวิจัยและจัดทำเป็นรูปเล่ม ผู้วิจัยได้รายงาน ผลการวิจัยต่อสถาบันวิจัยญาณสังวรซึ่งเป็นผู้ให้ทุนการวิจัย, นำผลการวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ และผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปีการศึกษา ต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการทดลองสอนโดยการประยุกต์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนหรือเรียนรู้เชิงรุกในเรื่องอื่น ๆ วิชาอื่น ๆ และในระดับชั้นอื่น ๆ ที่นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการศึกษาเชิงรุก เช่น เจตคติ ความพึงพอใจ และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ขวัญดาว แจ่มแจ้ง. (2558). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนรายวิชาเคมีอินทรีย์และปฏิบัติการ. ใน รายงานวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

จิตรลดา คันธะวงศ์. (2559). การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่องจำนวนเชิงซ้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประภาพันธ์ บุญยัง (2558) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD. วารสารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร. 18(4), 223-237.

พาวา พงษ์พันธุ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยบูรพา.

พัชรี สร้อยสกุล. (2559). การศึกษาการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไพศาล แผลงทับทอง. (2558). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบอุปนัยและนิรนัยที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและความสามารถในการสื่อสารด้านการเขียนทางคณิตศาสตร์เรื่อง ทฤษฎีจำนวนเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการสอนคณิตศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 2552-2561. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร์. (2558). การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทฤษฎีการสร้างความรู้และแนวคิดการเชื่อมโยงนิยม เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of educational objectives, handbook I: The cognitive domain. New York: David McKay Co Inc.

Sweller, J. (2006). The worked example effect and human cognition: Learning and Instruction. New Jersey: Educational Technologies.